

Dominacija linijskih uzoraka kroz kreiranje tekstila i ilustraciju

---

Zelenika, Gabrijela

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Textile Technology / Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:201:276560>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-25**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Textile Technology University of Zagreb - Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**DOMINACIJA LINIJSKIH UZORAKA KROZ KREIRANJE
TEKSTILA I ILUSTRACIJE**

**DOMINATION OF LINE PATTERNS THROUGH THE TEXTILE CREATION AND
ILLUSTRATIONS**

Gabrijela Zelenika

Zagreb, Rujan 2018.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET
Zavod za dizajn tekstila i odjeće

ZAVRŠNI RAD

**DOMINACIJA LINIJSKIH UZORAKA KROZ KREIRANJE
TEKSTILA I ILUSTRACIJE**

**DOMINATION OF LINE PATTERNS THROUGH THE TEXTILE CREATION AND
ILLUSTRATIONS**

Mentorica:

izv. prof. art. Koraljka Kovač Dugandžić

Studentica:

Gabrijela Zelenika

8155/ TMD

Zagreb, Rujan 2018.

Naziv zavoda: Zavod za dizajn tekstila i odjeće

Broj stranica: 37

Broj slika: 24

Broj izvora: 10

Broj likovnih ostvarenja: 15

Članovi povjerenstva:

dr. sc. Ana Sutlović, predsjednik

izv. prof. art. Koraljka Kovač Dugandžić, mentor

ak. slik. graf. Marin Sovar, član

dr. sc. Alica Grilec, zamjenik člana

Zagreb, Rujan 2018.

SAŽETAK

Zadatak ovog završnog rada bilo je izraditi mapu radova inspiriranih ilustracijama i tekstilnim uzorcima. Kroz rad će biti prikazan presjek stvaralaštva unutar dizajna i ilustracije sljedećih umjetnika i dizajnera ; Holton Rower, Jim Lambie, Yago Hortal, Jean Paul Gaultier, Ian Davenport, Jacob Hashimoto i mnogi drugi.

U pismenom djelu ovog rada opisana je ilustracija, nastank uzorka te umjetnici koji su se kroz svoje stvaralaštvo dotakli tema kao što su ilustracija, pruga, instalacija i slično.

Kroz kreativan proces nastati će kolekcija dizajna tekstila koja je inspirirana dominacijom uzorka u nastajanju ilustracije.

Ključne riječi:

Ilustracija (illustration), Pop kultura (pop culture), Op art, DIY , linija (line), pruga (stripe), umjetničke instalacije (artistic installations).

SADRŽAJ

1. UVOD

2. TEORIJSKI DIO

2.1 Dominacija uzorka

2.2 Inspiracija Holton Rower i Jim Lambie

2.3 Ilustracija

2.4 Yago Hortal

2.5 Op-art

2.6 Umjetničke instalacije

2.7 Tehničke metode apliciranje

3. TEHNIKE IZRADE KOLEKCIJE DIZAJNA TEKSTILANI

4. LIKOVNA ANALIZA

5. ZAKLJUČAK

6. LITERATURA

1.UVOD

Inspiraciju sam pronašla u morskom svijetu. Ribe koje su poznate kao hladnokrvne životinje iz skupine kralježnjaka koje žive isključivo u vodi i dišu uz pomoć škrga.

Dijele se na: morske i slatkovodne, iako postoje i međuoblici. Ribe su široko rasprostranjene u gotovo svim vodenim ekosustavima na Zemlji.

Znanost koja se bavi ribama zove se ihtiologija. Njihove ljuskice, oblici i razne boje su vječna inspiracija. Time vođena sam htjela povezati morski svijet pun boja sa suvremenom umjetnošću. Kombinacijom flomastera, bojica, kolaža i crtanjem detaljnih ilustracija životinja, uspjela sam ispričati priče kroz kreacije tekstila iz svoje perspektive.

Također sam bila inspirirana linijom koja je likovni oblik koji nastaje kretanjem točaka u nizu na plohi ili u prostoru. Matematičkim jezikom crtu (ili liniju) možemo definirati kao skup točaka u ravnini. Plošna linija je nacrtana na plohi (npr. papiru) te može graditi likove (čvrsto ograđivati oblike, odvajati ih od pozadine) ili ih razgrađivati (spajati ih s pozadinom, kao sjena u fotografiji). Svaka linija je trag pokreta rukom nekim sredstvom (bojica, tuš, olovka, itd.) na plohi (papir, platno, ploča, itd.). Linijama nastaju razni oblici, a najčešći su znakovi, simboli i crteži. Linija se može odrediti i prema svom značenju;

- a) Konturne ili obrisne crte opisuju neki oblik izvana, po njegovom rubu.
- b) Teksturne crte: tekstura označava karakter površine, i kao takva može biti plastična (hrapavo ili glatko), slikarska (različite gustoće mrlja koje čine površinu) i crtačka tekstura, gdje se koriste crtački elementi - točka i crta - za različito ispunjavanje i rasteriranje površine ograđene obrisnom crtom.
- c) Strukturne crte: iako po izgledu vrlo slične teksturnim crtama (ponekad su i prepletene toliko da se ne mogu razdvojiti), strukturnim crtama treba jasno razlikovati njihovo značenje. Riječ struktura označava unutrašnje načelo koje gradi neki oblik, općenito neki sklop.

Zatim bih spomenula umjetničke instalacije kao bitan faktor u nastajanju završnog rada jer su specifična forma umjetničke komunikacije, instalacija podrazumijeva sudjelovanje publike u

smislu gdje se gledatelj intencionalno uključuje u umjetnički dijalog: konačno ostvarenje umjetničke instalacije ostvaruje se tek gledateljevom aktivacijom.

Kada govorimo o umjetničkoj instalaciji, bitno je obratiti pozornost na ulogu gledatelja, koji u trenutku promatranja instalacije zauzima bitno mjesto iz razloga što instalacija dopušta gledatelju mogućnost da uđe u umjetničko djelo, da se smjesti unutar njega i doživi ga u potpunosti. Stoga sam u radu navele neke umjetnike koji u svom stvaranju koriste javne površine kako bi umjetničku instalaciju što više približili samom gledatelju.

2. TEORIJSKI DIO

2.1 Dominacija uzorka

- Pruge

Baza mojih radova su pruge svih boja i debljina. Ne obraćajući pozornost jos od ranih faza učenja o biljnom i životinjskom svijetu pruge su bile oko nas. Razne životinje krase pruge svih oblika i boja npr. zebra, tigar, pčele, ribe itd. Također nam je poznat i „mornarski uzorak“, pruge mogu biti paralelne, vodoravne, u boji ili u klasičnom plavo-bijelom izdanju, našle su svoje mjesto na mnogobrojnim odjevnim komadima. Prugasta majica je izvorno bila uniforma pomorskih mornara, osmišljena kako bi pomogla razlikovati mornare od valova te kako bi ih lakše pronašli kad padnu u more. U to vrijeme, cijela francuska mornarica je bila protiv Britanije, pa je majica imala 21 traku. Po jedna traka za svaku Napoleonovu pobjeda protiv Britanaca.

Tek kada je Coco Chanel posjetila Francusku rivijeru, to ju je potaklo da dizajnira mornarsku kolekciju 1917. godine. Od tada su pruge neizostavan dio mnogih modnih pisti i naših ormara.

U pedesetim i šezdesetim godinama u Francuskoj ponovno je postao prihvaćen da mornarski izgled i to punim srcem.

Slika 1. Crno bijele pruge kroz povijest

Dizajner koji je u svom radu možda najviše "trošio" pruge svakako je Jean Paul Gaultier, koji je često u njih odijevao gusare i kapetane, ali i kraljicu popa Madonnu. Prugice smo vidjeli i na Zorgu kojeg je u filmu "Peti element" tumačio Gary Oldman, odjeven upravo u Gaultierove prugaste kreacije. Još jedna filmska zvijezda voljela je pruge - Bubimir poznatiji kao „Beetlejuice“ slavnog Tima Burtona. Osamdesete su bile godine pruga od glave do pete.

Slika 2. Jean Paul Gaultier dizajn interijera za „Roche Bobois“

2.2 Inspiracija Holton Rower i Jim Lambie

- Holton Rower

Holton Rower rođen 1962. godine, živi i radi u New Yorku. Obrazovanje je stekao na „ The Putney School „ . Umjetnik koji za sebe tvrdi da koristi više boje nego bilo tko u povijesti umjetnosti. Naravno s razlogom, naime svoje slike je ironično nazvao „siromašne slike“ jer za jednu potroši više od 50 litara boje. Poznati su radovi kao na primjer „ Love Heals “ Arthur Roger Gallery (USA) i „ Pace Beijing “ Beijing, Kina. Posebnost njegovih radova je u tome što boje izljeva preko različitih oblika blokova, preko kojih izljeva boju koja padajući niz blok stvara određeni oblik i teksturu te šireći se na dnu tvori psihodeličnu kompoziciju. U svom studiju, radi pokuse s mnogim tehnikama uključujući i vlastite skulpture, instalacije i montaže.. U rasponu od malih do velikih razmjera, a pojavljuju se u vrtlozima prstenastog segmenata, to su zapisi o kontroli i sreći, ljudske domišljatosti i prirodnih sila.

Slika 3. Holton Rower

- Jim Lambie

James Lambie rođen je 1964. u Glasgowu,(Škotska) suvremeni likovni umjetnik. Diplomirao je na Glasgow School of Art (1990.-1994.) , živi i radi u Glasgowu. Poznati radovi su mu „ Zobop Colour “ zatim „ Mental Oyster “ (instalacija) i „ Plaza “.Umjetnost Jim Lambiea specijalizirana u šarene kiparske instalacije izrađene od svakodnevnih suvremenih materijala, uključujući i objekte pop kulture, kao što su plakati i naslovnice albuma. Drugi zaštitni znak u svojoj umjetničkoj praksi je da koristi jake boje koje su plastičnom trakom raspoređene u raznim formama po podu galerijskog prostora, prateći oblik prostorije. Koristeći plastičnu traku u neprekidnim redovima, ima kapacitet da preoblikuje dinamiku prostora, mijenjanje mirnog galerijskog prostora u energetski i emocionalni prostor osjetilnog užitka. Lambie stvara ritam koji vibrira i pulsira, pa čak i zbunjuje gledatelja.

Lambieva umjetnost uspoređuje se sa Bridget Rileyevim Op Artom, koji također koristi kontrastne boje i geometrijske uzorke koji stvaraju optičke efekte. Međutim, za razliku od Rileyevih radova, Lambieva djela ovise o postojećim galerijama i njihovoj arhitekturi.

Slika 4. Jim Lambie „ Zobop Colour, 1999.“

2.3 Ilustracija

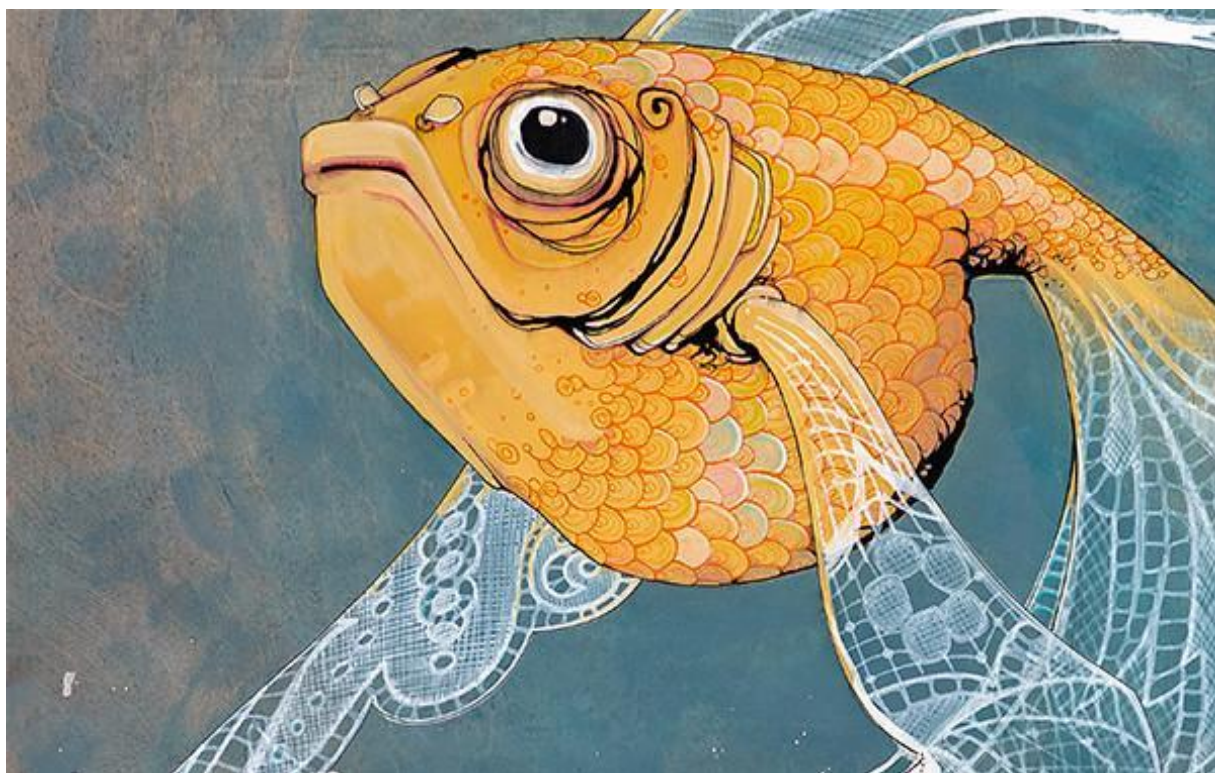
Ilustracije pronalazimo gotovo u svakoj knjizi. To je crtež ili slika koja tumači ili nadopunjuje određeni tekst. Meni najdraže su uvijek bile ilustracije bajki, upotpune ono što smo si zamišljali. Uvijek bih više pamtila crtež iz knjige nego sami tekst i jedva sam čekala drugu stranicu da vidim koji je crtež sljedeći. Pojavom fotografije mnogi ilustratori ostali su zakinuti. Sve rijeđe se ilustriraju knjige za odrasle osim njihovih korica, naravno.

Ovim su mnogi ilustratori dobili veliku slobodu birajući tehnike i stilove pa su stvarali prava umjetnička djela. S druge strane, tržište je postalo veoma malo, čak u današnjem vremenu reklama i medija. Danas se za ilustriranje masovno koristi kompjuterska tehnologija i fotografija. Interes za umjetnost ilustracije sve više raste tako da danas imamo razne izložbe, posvećene ovoj vrsti primijenjene umjetnosti.

Od mnoštva ilustratora izdvojila bih mladu djevojku Briannu Regan.

Njezin rad uvelike je inspiriran životom i glazbom, i filozofije da svi imamo izbor koji donosimo i iskustva koja nosimo.

Kao umjetnik, Brianna stalno razmišlja o tome kako da njezina umjetnost bude jedinstvena. Ona svoj um često opisuje poput Rubixove kocke, gdje vrti i okreće ideju u nekoliko pravaca, dok ne nađe onu pravu.

Slika 5. Brianna Regan

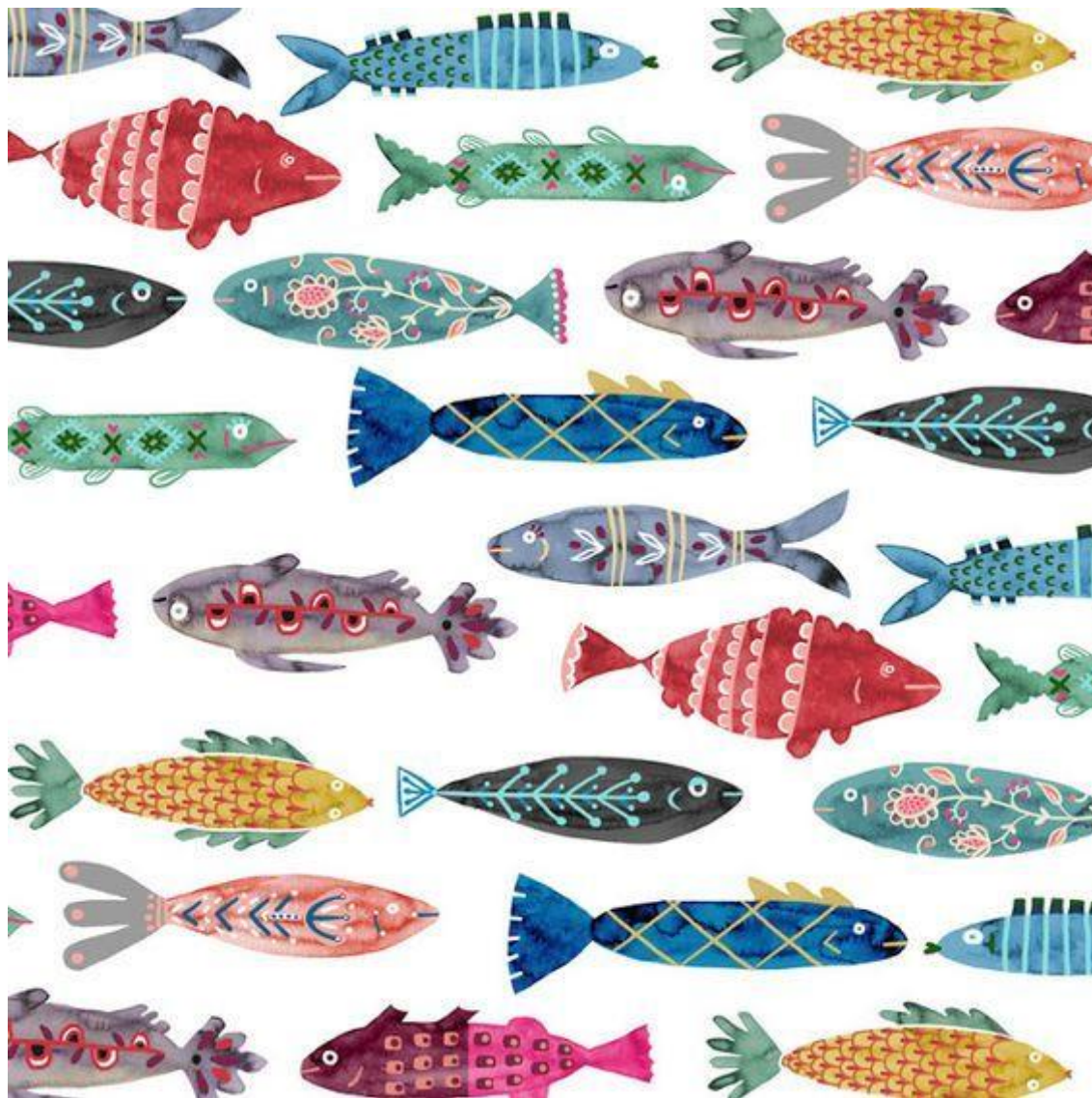
Također bih spomenula neke od ilustratora koji su manje poznati ali su svojim ilustracijama potakli i inspirirali me. Jedni od zanimljivijih su svakako braća Eric i Terry Fan koji djeluju pod imenom „The Fan Brothers“. Školovali su se na Ontario College of Art and Design u Torontu. Njihov je rad mješavina tradicionalnih i suvremenih tehnika, koristeći tintu ili grafit pomiješanu s digitalnim svijetom. Noćni vrtlar bila je njihova slavno priznata slikovnica.

Slika 6. The Fan Brothers „Pilot Fish“

Terry provodi stvarajući čarobne slike, portrete i otiske dok Eric ima strast za vintage bicikle, satove i nemoguće snove.

Još jedna umjetnica koju treba spomenuti je svakako Kate Martin rođena u Kanadi. Njezina stručnost obuhvaća crtanje i slikanje, vlakna i tekstil, te keramiku.

Slika 7. Ilustracija Kate Martin

2.4 Yago Hortal

Yago Hortal je suvremeni španjolski slikar poznat po živahnim slikama inspiriranim sažetim ekspresionizmom. Rođen je 1983. godine u Barceloni, Španjolska.

Hortal je umjetnik koji se služi živopisnim bojama, ponekad fluorescentnim akrilima, razmazivanjem velikim bijelim četkama dobije razne boje, debljine, pa čak i teksture. Hortal istodobno radi na nekoliko te za sebe kaže ; "Tražim ravnotežu između kaosa i poretka".

Dok njegov rad može izgledati kao nekoliko jednostavnih poteza neonskih boja, mnogo je dublje te je mnogo planiranja koje ide u njegove dijelove, što uopće čine serije slika koje su se znatno razvile otkako je započeo 2006. godine.

Slika 8. „SP30“ Yago Hortal

Boja je glavni protagonist u radu mladog španjolskog umjetnika Yago Hortal. Žestoki potezi dodani upotrebi zasićenih tonova pokazuju sugestivan vizualni učinak koji ima veliku skladnost i smjelost, višestruke nijanse neke boje.

Oblici i kombinacije ovog širokog raspona obuhvaćaju tkaninu, proces koji kulminira širenjem boje s platna.

Od ranih 80-tih godina poznat nam je Peter Halevja čije su geometrijske slike bile angažirane u igri odnosa između onoga što on naziva "zatvorima" i "stanicama", ikonama koje odražavaju sve veću geometrijizaciju društvenog prostora u svijetu u kojem živimo.

Halley je pisao i o zatvorskoj ćeliji kao o metafori za suvremenu izolaciju. Ali njegova je originalnost također leži u njegovu korištenju boje i teksture. Nakon razgovora između Galerije Senda i Peter Halley, predložio je izložbu s četiri ruke, suradnički projekt s Barcelonskim Yago Hortalom, koji redovito izlaže u Galeriji. Izložba: "H-H. Halley se sastaje s Hortalom ", nakon 8 mjeseci razgovora, razmjene e-pošte i unakrsnog objavljivanja ideja, studija i nacрта, u kojima su oba umjetnika reagirala na međusobnu praksu.

To je dovelo do razgovora o zajedničkim stvarima i ostalima koji ih razlikuju, u svijetu apstraktnog slikarstva.

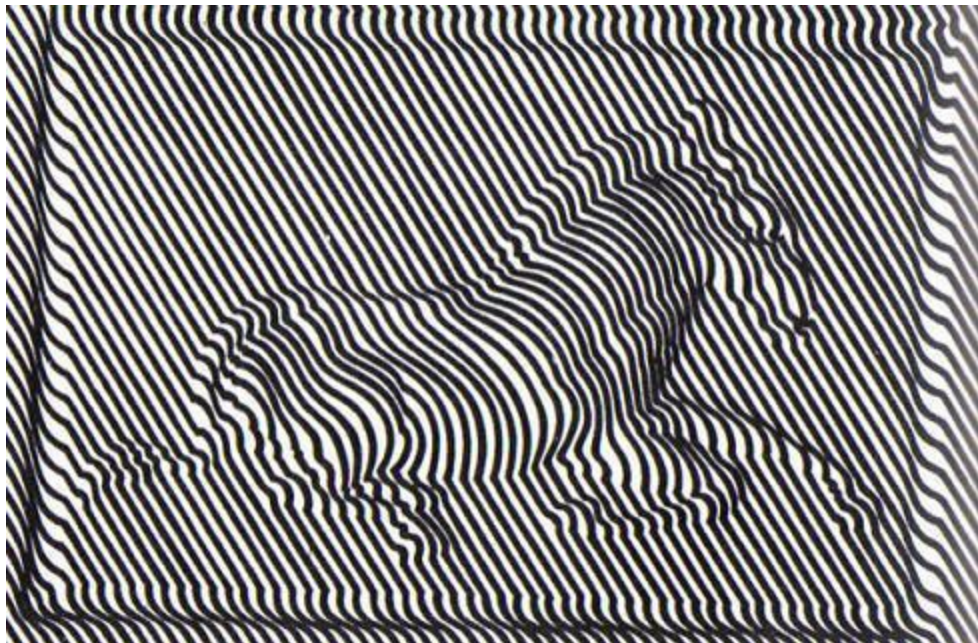
Naglašava iskustvo i mladost, racionalizam i slučajnost, geometrija i gesta, dva pristupa majstorstvu boja ... naprijed-nazad dijalog o tome što ih ujedinjuje i što ih udaljava.

U galeriji svaki umjetnik izlaže tri velike slike, zamišljene s ciljem uspostavljanja razgovora. Osim toga, Peter Halley i Yago Hortal stvorili su pet suradničkih radova na papiru, potpisani od strane oba umjetnika.

2.5 Op-art

Op-art (eng. Optical art) je naziv za smijer u apstraktnoj umjetnosti koji se javlja sredinom 1950-ih. Temelji se na učincima optičkih iluzija. Radovi su najčešće geometrijskih oblika i stvaraju dojam prelijevanja i pokretljivosti na slici.

Termin op-art je smišljen da bi se opisala izložba „Reakcija oka“ u New Yorku 1965 godine. To je umjetnost koja djeluje izravno na vizualnu percepciju promatrača, svojom vizualnom strukturom stvara zbunjujući učinak kod gledatelja.

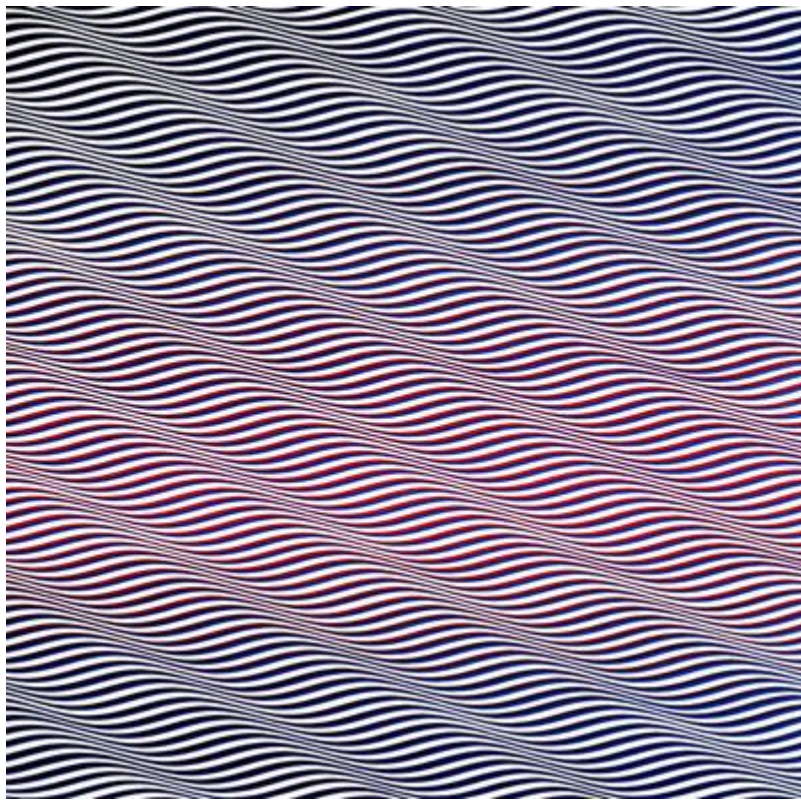

Slika 9. Victor Vasarely, 1938 (Zebra)

- Bridget Riley

Bridget Riley rođena je u Norwoodu u Južnom Londonu 1931. godine. Pohađala je Cheltenham Ladies College u Gloucestershireu. Poznati radovi su svakako 'Kiss' iz 1961. godine.

Riley je također izlagala na New York showu iz 1965. pod nazivom "The Responsible Eye", koji je prvi put doveo koncept 'Op' umjetnosti u središte pozornosti medija. Riley je počela sa istraživanjem boja 1967 godine, kad je napravila svoju prvu prugastu sliku.

Slika 10. Bridget Riley, Katarakt 3, 1967.

- Ian Davenport

Ian Davenport je engleski slikar rođen 8. srpnja 1966. u Sidcupu u Engleskoj, studirao je umjetnost na Northwich College of Art and Design u Cheshireu prije odlaska na Goldsmiths Collegeu gdje je i diplomirao 1988. Godine. Davenport je svoj prvi solo nastup imao 1990. godine, a iste godine je bio uključen u British Art Show. Godine 1991. bio je nominiran za godišnju Turner Prize.

Mnogi od Davenport djela su nastali izlivanjem boje na jednu nagnutu površinu te pustiti gravitaciju da širi boje preko površine. Najčešće koristi u kućanstvu sjaja boje, što znači da gledatelj može vidjeti svoj odraz u radu.

Davenport djela su izložena su na globalnoj razini, prvo u Londonu u Swansea Arts radionici, zatim na izložbi u galeriji umjetnosti u Singapuru. Davenport živi i radi u Londonu.

Slika 11. Ian Davenport

2.6 Umjetničke instalacije

Još jedan dio u umjetnosti koj itekako dobro zna dočarat snagu koju boja ima je svakako umjetnička instalacija. Mnogi su umjetnici pokazali viđenje boje, a ja bih izdvojila neke od njih koji su bili moja inspiracija za ovaj kreativni dio stvaranja završnog rada.

Markus Linnenbrink

Rođen 1961. godine u Dortmundu, Njemačka, živi i radi u Brooklynu u New Yorku.

Akademiju likovnih umjetnosti u Berlinu je završio 1988. godine

Jedna od značajki zajedničkog u svakoj umjetničkoj instalaciji Markus Linnenbrink je boja. Pomičući pruge Markus stvara dekadentno šarene boje kapljica i prugaste prostorije u veličini prostorije. Boja i proces su Linnenbrinkovi primarni problemi; on gradi svoje skladbe koristeći sloj na sloju pažljivo kontroliranih kapi u zasićenim, sjajnim bojama. Iako se sastoje od precizno izvedenih pruga, Linnenbrinkovi radovi, prepun kapljica, taktilnih površina, upućuju na spontanost intuitivnog procesa, smisla koji se pojačava uz povremene suptilne prekide.

Slika 12. Markus Linnenbrink

Gabriel Dawe

Gabriel Dawe (rođen 1973.) meksički je umjetnik koji živi u Dallasu (Texas) čiji je rad temeljen na istraživanju vidljivog spektra svjetlosti. Najznačajniji umjetnički rad je bio dio ponovnog otvaranja Galerije Renwick na izložbi Wonder. Također je instalirao plexusove radove u Muzeju američke umjetnosti Amon Carter, Brigham Young University i Muzeju umjetnosti u Denveru.

Prepoznat je u umjetničkoj instalaciji koja se instalira u nekoliko unutarnjih prostora. On stvara instalacije specifične za mjesto koje istražuje vezu između mode i arhitekture i kako se odnose na ljudsku potrebu za skloništem u svim njegovim oblicima i oblicima.

Njegov je rad usredotočen na istraživanje tekstila, s ciljem ispitivanja složene konstrukcije roda i identiteta u svom rodnom Meksiku i pokušaja da prevlada pojam muževnosti i mašizma koji danas prevladava.

Slika 13. Gabriel Dawe

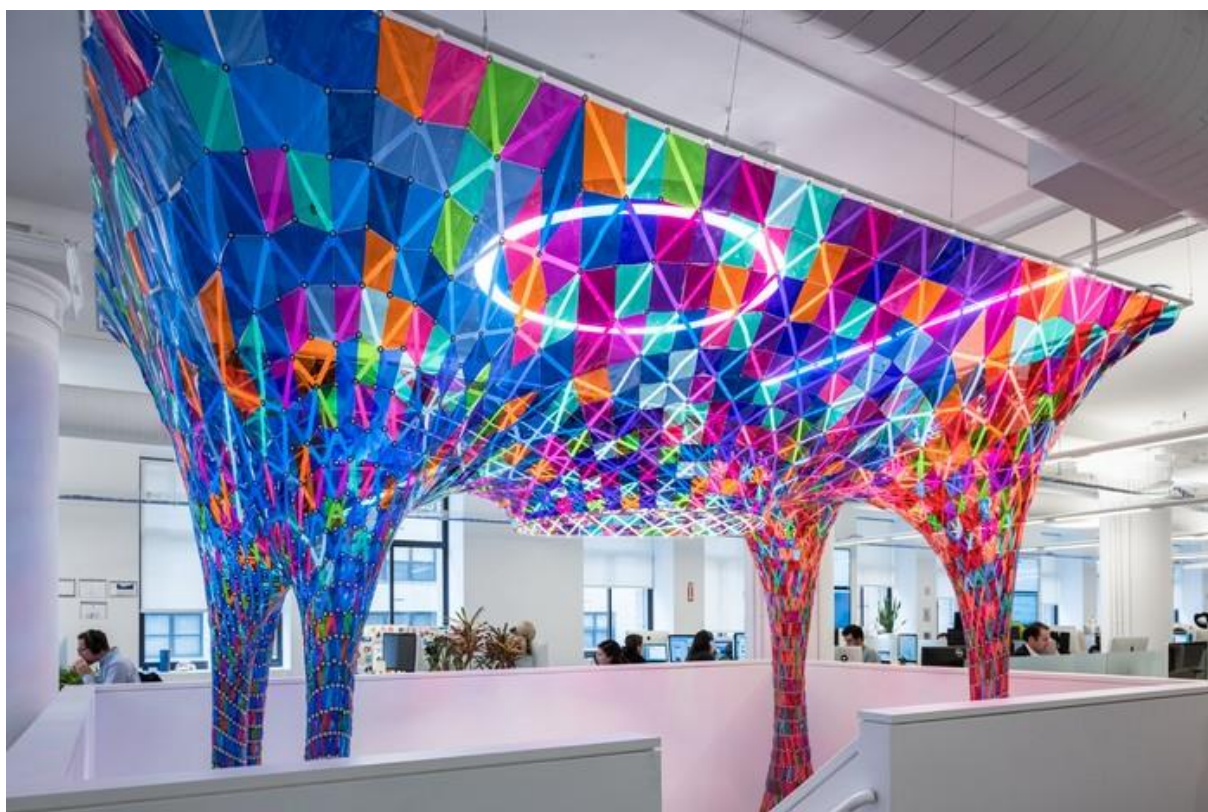
Njegov je rad predstavljen u brojnim publikacijama širom svijeta.

On stvara takve "duge" pomoću visokokvalitetne i živopisno šarene „Gütermannove niti“ pričvršćene na minimalistički okviri od čelika presvučen prahom. Pozivajući pozornost na zajedničke materijale, istražuje mogućnosti i potencijal svakodnevnih predmeta da postanu izvanredni.

SOFTlab

SOFTlab je dizajnerski studio sa sjedištem u New Yorku. Studio je stvorio Michael Szivos i usredotočen je na stvaranje šarenih stropnih rješenja.

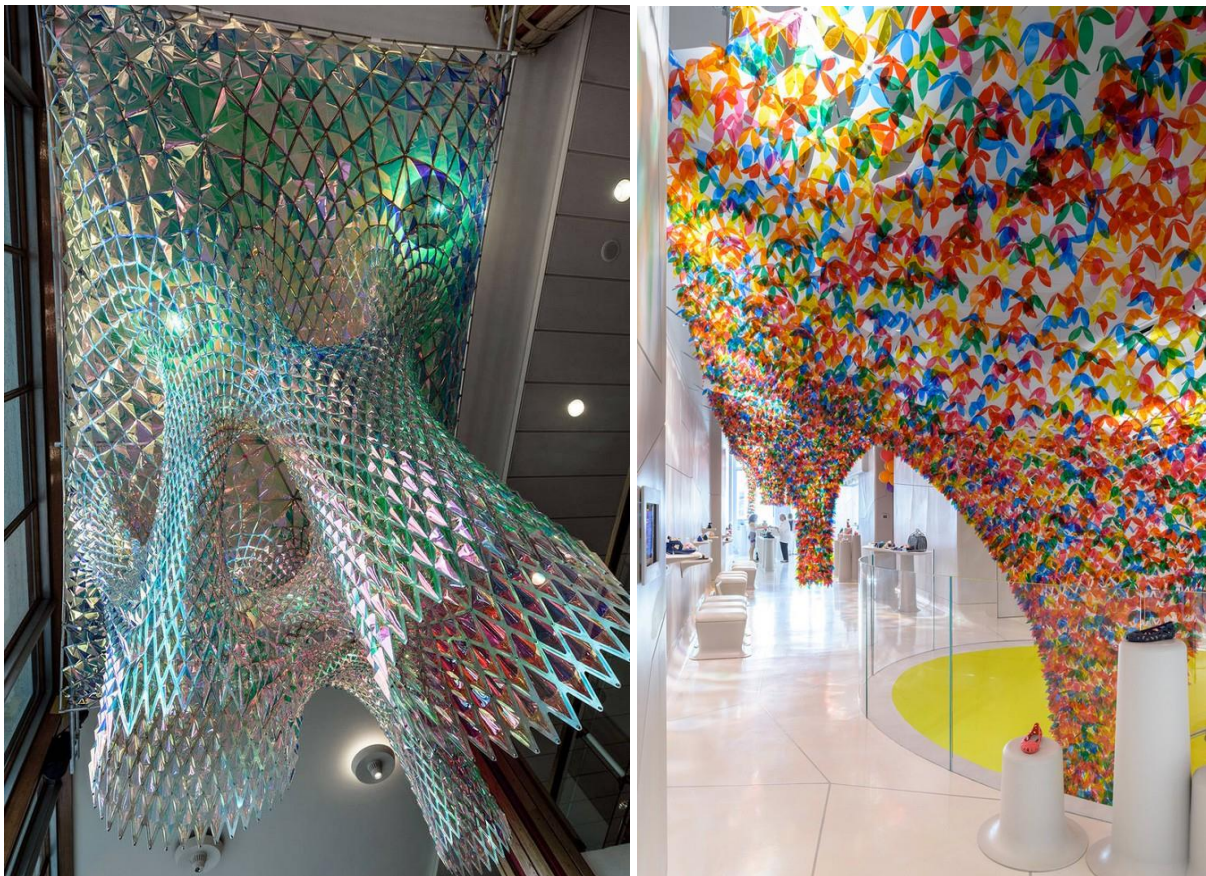
Michael je stvorio studio ubrzo nakon što je diplomirao iz arhitekture. Studio je od tada bio uključen u projektiranje i izvođenje projekata na gotovo svim medijima, od digitalno izrađenih velikih skulptura, do interaktivnog dizajna do poticajnih digitalnih video instalacija. Kako se studio prilagodio širokom rasponu projekata, počeli smo se manje fokusirati na medij i stil, a više o idejama. Kao studio, SOFTlab, obuhvaća projekte kroz mješavinu istraživanja i ideja. S jedne se strane studio ulaže u projekte koji zahtijevaju značajna istraživanja i eksperimentiranje. Ovi projekti pružaju testno tlo za studio te okruženje koje je zrelo spojiti se s kreativnošću. Ograničenja svih projekata tretiraju se kao prilike koje se ispituju kroz suradnički prostor s nadom da će se rješavati tipični problemi na nove načine, s novim alatima.

Slika 14. SOFTlab „stropno rješenje“

Tako nailazimo na jedinstveni spoj pozadina kao dizajnera, umjetnika, arhitekata i odgajatelja, oni su u mogućnosti pristupiti svakom projektu iz svježe perspektive za stvaranje bogatih prostornih, grafičkih, interaktivnih i vizualnih iskustava. Kombiniranjem istraživanja, kreativnosti i tehnologije sa snažnom željom za radom, SOFTAB pokušava stvoriti nova i jedinstvena iskustva.

Svaki rad služi kao vizualni dizajn dnevnik i odlaganje mozga. To je zbirka iskustva, utjecaja i težnje od želje naših očiju da uživamo. To je ono što pridonosi dijalogu o tome što su arhitektura, dizajn i marketing te što oni mogu biti.

Slika 15. SOFTlab „stropno rješenje“

Jacob Hashimoto

Jacob Hashimoto (rođen 1973, Greeley, Colorado, SAD) umjetnik je sa sjedištem u New Yorku. Hashimoto najpoznatiji je po tradicionalnim japanskim metodama za stvaranje velikih umjetničkih "tapiserija" iz tisuća ručno izrađenih papira i drvenih zmajeva. Hashimoto je međunarodno djelovao na mnogim izložbama, uključujući: Prirodu objekata u Studio la Città u Veroni, Crno more na XIV. Quadriennale di Roma u Rimu u Galeriji naziva d'Arte Moderna i Made u Kaliforniji. Iako su trodimenzionalni i stoga se mogu opisati kao skulpture ili instalacije, ta djela također pozivaju udruženja slikarstvu; zmajevi se pojavljuju kao apstraktni oslikani oblici koji su suspendirani u prostoru. Hashimotove dinamičke konstrukcije također zamagljuju liniju između apstraktne i figurativne. Tapiserija može nalikovati pejzažu kad se vidi iz daljine, ali takva sličnost nestaje kada se rad približi na bliže udaljenosti. Jacob Hashimoto simulira prirodu bez da je pokušavao replicirati.

Slika 16. Jacob Hashimoto

2.7 Tehničke metode apliciranja

Poznate su nam različite tehnike proizvodnje. Postoje digitalni tisak, sitotisak, *tie dye* postupak, direktna aplikacija korištenjem boja za tkanine, markera, bojica, boja u spreju i još mnoge druge.

- **Digitalni tisak**

Postoje dva načina digitalnog tiska, direktno printanje na tkaninu ili printanje uz pomoć topline. Direktno printanje na tkaninu ide direktno pomoću printera te printa boju na tkaninu. Dok printanje uz pomoć topline printa print na papir koji se onda pomoću topline (pod visokom temperaturom) ljepi na tkaninu. Ova metoda jako je popularna jer je ishod skoro pa indentičan sitotisku, a u isto vrijeme ekonomičan je.

Metode nabrojane su najučestalije metode, ali uz njih naravno postoje razni drugi načini kao što su DIY tehnike koje se mogu kod kuće raditi, kao što su ljepnjenje termičkih printeva na majice uz pomoć pegle, direktnim apliciranjem boja na tkanine, bojenje markerima itd.

Gotova ilustracija se potom priprema za tisak te šalje u digitalnu tiskaru koja istu printa npr. na majicu putem digitalnog tiska.

Digitalni tekstil tisak, često nazivaju DTG tisak, digitalni tisak odjeće i proces tiskanje tekstila i odjevnih predmeta pomoću specijaliziranih ili modificiranu inkjet tehnologiju. Inkjet tisak na tkanini je isto mogući sa inkjet pisačem koristeći posebne inkjet papire sa odvojitim podložnim papirom. Danas glavni proizvođači inkjet tehnologije mogu ponuditi specijalizirane proizvode namijenjene za izravan ispis na tekstil, ne samo za uzimanje uzoraka nego i za masovnu proizvodnju. Od ranih 1990-ih, inkjet tehnologija, a posebno ona razvijena na bazi vodene tinte, nudi mogućnost ispisa izravno na poliesteru. To je uglavnom vezano za vizualne komunikacije u maloprodaji i brand promocije (zastave, transparente i druge prodaje aplikacija).

3. TEHNIKE IZRADE KOLEKCIJE DIZAJNA TEKSTILA

Kako bih izradila mapu koristila sam flomastere u svim bojama te svih debljina kao i bojice, zatim kolaz papir, ljepljive trake, bijele kemijske i hamer papir u raznim bojama.

Tehnike koje sam koristila: Kao što sam navela primjenu boje kod umjetnika u tekstovima prije, ljepljenje traka u boji prilagođavajući se prostoru u mom slučaju je to bio papir A3 veličine.

Radovi su rađeni u višebojnim kombinacijama, a glavna karakteristika je višeslojnost. Prikazuje se spoj ilustracije i boje na način da je linijska podloga u drugom planu, a sama ilustracija dominantno stoji u prvom planu. Kao podlogu sam koristila veliku paletu boja, dok sam u ilustraciji koristila jednobojni papir i bijelu bojicu/kemijsku. Kompozicijski nisu različiti te se svaki sastoji od nekoliko dijelova. Prvi dio se dobiva iscrtavanjem šarenih linija i ljepljenjem traka u bojama niz cijeli papir, kako bi ga cijelog pokrila bojom. Pruge su rađene višeslojno tako da je u prvom planu bila sama ilustracija. Potom drugi dio je od hamer papira na kojem sam iscrtala oblik ribe koji želim dobit, te sam nakon toga krenula u ispunjavanje unutrašnjosti. Inspiracija mi je bila čipka, ribarske mreže i dječji crteži. Ispunjavajući unutrašnjost su nastale razne vrste i oblici linija. Nekada su se linije poklopile jedna na drugu pa je potez djelovao deblje nanešen, dok je nekad boje bilo jako malo pa su nastale tanke i jedva vidljive linije. Na taj način sam dobila stvarni prikaz linije kao što je to i u životinjskom svijetu. Nepravilnosti islučajnosti na koje ne možemo uvijek utjecati.

Treći dio je bio spajanje crteža i podloge ljepljenjem. Pronalazak sklada između određene ilustracije i podloge. Naime neke su podloge bile isključivo od hladnih tonova dok su druge pak bile toplih.

Simbol ribe zastupljen je u mnogim starim kulturama i civilizacijama.

U minojskoj umjetnosti prikazi riba vidljivi su na primjeru Etruščana ; Grobnica lova i ribolova. Riba se koristi kao najstariji kršćanski simbol, a dolazi od grčke riječi ixthys - Iesusus Xristos Theou Yios Soter što u prijevodu znači " Isus Krist Božiji Sin Spasitelj ".

Primjena ilustracije

Primjena mojih motiva bi svakako našla svoje mjesto u dječijem svijetu. Mnoštvo boja i oblika bi razigralo dječiju maštu, a i odjeću. Tako da bi digitalnim tiskom aplicirala motiv ribe na predhodno bojanom tekstilu na pruge. Dječiji body pa i majice bili bi prvi odabir za kolekciju. Naravno u današnje vrijeme je tisak moguć na gotovo svemu tako da dizajn kućnog dekora dolazi obzir. Jastuci su odličan izbor za šarne motive jer u većini slučajeva baš oni koji podižu sjedeću garnituru ili krevet svojim šarenilom, bojama ili pak teksturom.

Dakako ne treba zaboravit ni na posuđe, ručno bojana keramika ima posebnu čar, pogotovo u današnje vrijeme kad se sve radi industrijski i na veliko. Ručno oblikovni i oslikani tanjuri ili šalice zvuče poprilično zanimljivo.

Slika 17. Prikaz primjene ilustracije na jastuk

Mnogo je izbora kao što je to posteljia, šareni ručnici ili pak neki neki ilustrirani komad namještaja koji bi se ručno oslikao i bio samim time unikatan. Bitno je pustit maštu i kreirati za svakoga po nešto.

Slika 18. Prikaz primjene ilustracije

4. LIKOVNA ANALIZA

Glavni element koji se ponavlja i dominira u ovom radu upravo je linija. Na radovima prevladavaju linije svih debljina, boja i tekstura, linije koje su dobivene crtanjem, no isto tako i linije koje su dobivene lijepljenjem. Po svom likovnom karakteru linije koje uočavamo su deblje, tanje, duge, ravne, slobodne itd.

Kompozicija je ravna, kosa i vodoravna te se likovni elementi ponavljaju. Imamo niska izbočenja na plohi papira koja su nastala lijepljenjem debljeg papira na tanji te možemo reći da su radovi niskog reljefa.

Osim linija na svim radovima primjećujemo ilustracije morskog svijeta. Neke ilustracije su smještene u samom centru podloge dok su drugi u kutu papira, tako da listajući radove imamo različiti ritam boja i forme.

Slika 19. Ilustracija 1.

[1] Kao likovni element prepoznajemo slikarske linije koje se ponavljaju u različitim bojama i stvaraju ritam. Karakter linije je deblji, tanji, jednolični i dugački. Bije koje se ističu su crvena, crna, bijela, plava i narančasta. Rađeno tehnikom crtanja olovkom i flomstera, rezanja te ispunjavanja bojom. U središnjem dijelu dominira crna površina ispunjena bijelom bojom.

Boje ostavljaju topli emotivni dojam. Kompozicija centrirana.

Slika 20. Ilustracija 2.

[2] Kao likovni element prepoznajemo linije koje se ponavljaju i stvaraju ritam u hladnijim tonovima. Karakter linije u pozadini je ravani, deblji te tanji i u različitim bojama. Ilustracija se nalazi u središtu slike te je ispunjena raznim oblicima kao što su kružići, linije koje imaju zajedničku polazišnu točku te jednostavne ispunjene površine. Rađeno je tehnikom iscrtavanja linija flomaterom i bojom raznim bojama, rezanjem, ispunjavanjem. Ispunjenost je gusta i ponavljajući niz kojeg tvore linije. Emotivni dojam boja je hladan. Kompozicija središnja.

Slika 21. Ilustracija 3.

[3] Kao likovni element prepoznajemo kose linije koje se ponavljaju u različitim smjerovima i stvaraju ritam. Karakter linije je tanji i jednolični. Linije pozadine su crno bijele dok se u samom središtu nalazi dominantna narančasta boja. Rađeno tehnikom iscrtavanja, dok je pozadina nastala iscrtavanjem linija raznih boja, zatim kopirana u crno bijelo te naljepljena naknadno kao pozadina. Gusta ispunjenost i ponavljajući niz kojeg tvore linije. Unatoč hladnoj pozadini efektna i jaka narančasta ostavlja topao emotivni dojam. Kompozicija je centrirana.

Slika 22. Ilustracija 4.

[4] Kao likovni element prepoznajemo kose linije koje se ponavljaju i stvaraju ritam. Karakter linije je negdje deblji, negdje tanji, raznolik i dugački. Linije su u različitim bojama te je na nekim mjestima izostala boja pa sam na taj način dobila deblju bijelu liniju. Osnovna boja na ilustraciji koja se nalazi u desnom kutu je crvena. Rađeno tehnikom iscrtavanja linija, rezanjem, ispunjavanjem bijelom kemijskom. Srednja ispunjenost i ponavljajući niz kojeg tvore linije. Ove boje ostavljaju hladni topli dojam. Kompozicija je fokusirana na ilustraciju.

Slika 23. Ilustracija 5.

[5] Kao likovni element prepoznamo ravne linije koje se ponavljaju i stvaraju ritam. Karakter linije je deblji i tanji. Linije su jednostavne, ravne u raznim bojama. Neke su ljepljene tehnikom kolaža. Dominira crno bijela ilustracija koja se nalazi u samom središtu slike. Rađeno tehnikom iscrtavanja linija pozadine bojcama i kolažom. Ilustracija je izrezana te ispunjena bijelom kemijskom i bojom u različitim oblicima kao što su to vijuge, linije ili pak jednostavne ispunjene površine dobivene sjenčanjem. Gusta je ispunjenost i ponavljajući niz kojeg tvore linije. Ove boje ostavljaju hladniji emotivni dojam zbog plavih i zelenih tonova kojiprevladavaju u pozadini. Kompozicija je središnja.

5. ZAKLJUČAK

Stvarajući ovaj završni rad stekla sam mnoga saznanja o samoj ilustraciji te njihovom nastajanju. Također o bojama koje promjenom u toplo ili hladno mogu činiti bitne razlike samom gledatelju na određeno djelo.

Istraživajući i inspirirajući se raznim umjetnicima i ilustratorima bitno je napomenuti kako smo mogli odrediti stil i ukus vremena, ali isto tako i umjetnikove osjećaje gledajući samu sliku u određenoj knjizi ili slikovnici.

Većina njih je imala neki svoj stil i ritam, tako sam pronašla temelje kojima sam se vodila u stvaranju svog završnog rada. Iscrtavajući silne linije kao pozadinu potrošila sam mnoštvo vremena, te mi se ideja od Holton Rowera učinila puno bolja i brža kako bi se dobila površina puna linija, raznih oblika i debljina. Prednost mog načina je svakako ta kad bi se linije preklopile na papiru dobila bih tamniju boju ili pak sasvim drugu nijansu čime sam dobila neku vrstu posebnosti u svojoj pozadini.

Također sam pazila na to da svaki od njih ispriča neku svoju priču ali ostane blisko povezan sa ostalim radovima. Kada bismo pogledali sve radove skupa vidjeli bismo kako ih sve veže pozadina ispunjena u bojama ili pak crno bijelim linijama. Dok su ilustracije na svakom radu posebne i drugačije. Neke su jednostavnijeg tipa dok su druge ispunjene do namanje praznine.

Velika inspiracija u svijetu ilustracije mi je bio Nick Mayer nagrađivani ilustrator prirode čiji stil obuhvaća prirodne ljepote ribe i drugih morskih života s jedinstvenom perspektivom.

„Fish ABCs“ dječija knjiga s jednom ribom za svako slovo abecede njegov je licencirani proizvod. Ostali proizvodi mogu se vidjeti u galerijama i trgovinama u preko 30 zemalja širom svijeta. Što se tiče portreta riba, Nick je među prva dva ili tri praktičara na svijetu.

Od tu i dolazi sama inspiracija morskog svijeta koji vješto prenosi na papir.

Moram spomenuti i Miren Asiain Lora koja oduvijek radi ilustracije koje inspiriraju, prikazuje svijet iz nekog dječijeg viđenja što svaku njenu ilustraciju čini bajkovitom.

Slika 24. Nick Mayer „Indo Pacific“

Ako bih ih išla izrađivati u materijalu iskoristila bih ih svakako kao ponavljajući uzorak na čarapama ili nekim dječijim odjevnim predmetima. Mogu ih zamisliti otisnute na šalice i tanjure, a i kao tapetu na nekom zidu. Zbog efektne pozadine daju mnoštvo izbora u samoj izradi za neki predmet. Dobne skupine za izrađene ilustracije nema, tko voli boju može se lako pronaći u njoj.

Svakako bih naglasila da je ovaj završni rad bio pun zanimljivih saznanja te vrlo edukativan. Veselim se posjetu nekih od galerija i muzeja koje krase šarene pruge na podu ili zidu koje su bile inspiracija mom završnom radu.

5. LITERATURA

- [1] Suzy Menkes, Nathalie Bondil i Florence Muller: The Fashion World of Jean Paul Gaultier: From the Sidewalk to the Catwalk
- [2] Jim Lambie - Not Just For Me – November 26, 2014
- [3] Introducing Op Art 1973; by John Lancaster
- [4] Umjetnost - Vodič kroz povijest i djela ; Stephen Farthing
- [5] Neizvjesnost umjetnosti ; Silva Kalčić

Internetske stranice

- [1] <https://www.briannareaganart.com/>
- [2] <http://holtonrower.com/words.html>
- [3] <https://www.paulkasmingallery.com/artists/ian-davenport>
- [4] <http://www.op-art.co.uk/bridget-riley/>
- [5] <http://iloboyou.com/category/artists/>